

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 55 • nr. 04 • april 2019 • € 1,75 • www.sp.nl

VERKIEZINGEN

KLAAR VOOR DE VOLGENDE RONDE

LATIJS-AMERIKA: OLIE OP HET VUUR

VACATURE: JONG, WIT, MANNELIJK?

Arend van Dam

SCHOUDERS ERONDER

Naar een beter Nederland. Wie wil dat nou niet? Met deze schoudertas uit de SP-shop laat je zien hoe praktisch idealen kunnen zijn. Ook reuzehandig voor het verspreiden van verkiezingsfolders trouwens..

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

MAAK KENNIS MET ROOD OP DE NIEUWE LEDENAVOND!

Ben je nog niet zo lang lid van ROOD of wil je graag meer weten over ROOD? Kom op vrijdagavond 10 mei naar de landelijke Nieuwe Ledenavond in Amersfoort.

Het wordt een leuke en inspirerende avond waarop we het met elkaar hebben over onze ideologie en over activisme. Ook maak je kennis met andere ROOD-leden uit het hele land.

Lijkt het je leuk om hier bij te zijn?
Meld je dan aan door een mailtje te sturen naar rood@sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Anouk Pross
Karen Veldkamp

Illustratie cover
Moker Ontwerp

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Vuist tegen discriminatie op arbeidsmarkt

4

Statenverkiezingen

Uitslagen, impressies, commentaren

6

Klimaat

Voor u de rekening, voor Shell de winst

10

Latijns-Amerika

Opnieuw strijdtoneel van de grootmachten

18

Eurofractie

Een rolkoffer vol strijd lust

24

17 Uitgelicht: Patserbakken pakken?

22 Gouden Roeispaan: De 100-jarige activist

28 LinksVoor: Jobien de Rijt-van Keulen reageert niet meteen klaboem

14,15,16, 29 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Voor Kruiskamp

‘Lilian, ik reken op jullie. We zitten hier in ongezonde woningen met schimmel, aan het eind van de maand vragen we ons altijd weer af of we onze rekeningen kunnen betalen en ondertussen blijven onze kosten gewoon doorstijgen. De energierekening, de zorgpremie, de huur.’ Ik was pas op bezoek in de Bossche wijk Kruiskamp, toen een bewoonster dit tegen me zei. Samen met de SP-afdeling hadden huurders door samen in actie te komen afgedwongen dat hun woningbouwcorporatie eindelijk hun woningen fatsoenlijk ging isoleren. Deze overwinning smaakte naar meer. Op het moment dat ik deze column schrijf is het een paar dagen na de verkiezingen. Terwijl ik dit schrijf moet ik aan haar denken. Duidelijk is wel: het waren niet onze verkiezingen. Daar moeten en gaan we natuurlijk van leren. Hoe kan het bijvoorbeeld dat bijna de helft van de mensen het vertrouwen in de politiek, en dus ook in ons, zo is verloren dat ze niet eens zijn gaan stemmen? Maar tegelijk hebben wij SP'ers de plicht om te zorgen dat we het vertrouwen van de Kruiskampers niet beschamen.

Zoals in Kruiskamp zijn er heel veel mensen in Nederland. Gewone mensen die na decennialang marktdenken en bezuinigingen op dat wat van ons allemaal is hopen op verandering én op een fatsoenlijk bestaan. We weten dat de oplossing voor hun problemen niet gaat komen van de gevestigde orde of de rabiaat rechtse partijen. Ik beloofde de Kruiskampers die middag dat wij altijd zij aan zij met hen blijven staan. Door hun stem te zijn binnen het parlement en samen met hen in actie te komen daarbuiten.

Het heeft dus geen zin om onze schouders te laten hangen. We zullen onze rug rechten en opstaan. Want soms lijkt het misschien tegen te zitten. Maar juist dan staan we op. Met meer energie, moed en hoop. Voor al die mensen die geen gouden bergen vragen, maar een fatsoenlijk bestaan. Voor een rechtvaardig land.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Doe je met ons mee?

Uitzendbureaus moeten zelf ook veel meer doen om discriminatie te bestrijden. Daarom is de SP bij de koepel van uitzendbureaus (ABU) op bezoek gegaan om ze dat te vertellen. Het filmpje van die actie is hier terug te vinden: sp.nl/nieuws/2018/02/pak-discriminerende-uitzendbureaus-aan

PERSONEEL GEZOCHT: JONG, WIT, MANNELIJK

Iedereen is tegen discriminatie. En natuurlijk maakt niemand zich er zelf schuldig aan. En toch komt het voor en niet te lui. Bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Veel uitzendbureaus bleken weinig problemen te hebben met de zoekopdracht 'geen Turken en Marokkanen'. De SP stelt een pakket maatregelen tegen arbeidsmarktdiscriminatie voor dat eindelijk zoden aan de dijk zet.

EÉN DING WIL SP-Kamerlid Jasper van Dijk meteen helder stellen: 'Discriminatie op de arbeidsmarkt raakt niet alleen mensen met een migratie-achtergrond. We hebben het ook over bijvoorbeeld leeftijds- en zwangerschapsdiscriminatie.' Al eerder trok Van Dijk bijvoorbeeld aan de bel over de personeelswerving bij Albert Heijn, dat in vacatures stelde scholieren en studen-

ten als vakkenvullers te willen. Jongelui die in de supermarkt werken, het mag voor velen een vertrouwd tafereel zijn. Maar door zo expliciet de voorkeur voor een leeftijdsgroep uit te spreken, worden degenen die ouder zijn uitgesloten. Dat is leeftijdsdiscriminatie, oordeelden destijds het College voor de Rechten van de Mens en ook Jasper van Dijk. Er is geen enkele reden

om er op grond van leeftijd van uit te gaan dat iemand minder presteert dan mensen die jonger zijn, redeneert de SP. En hoeveel 50-plussers zullen aan de zijlijn staan omdat werkgevers hen te oud vinden? Niettemin heeft een van de meest schrijnende voorbeelden van arbeidsdiscriminatie een etnische achtergrond. TV-programma Radar onthulde dat de

helpt(!) van de uitzendbureaus bereid is om opdrachtgevers zonder meer tegemoet te komen als zij 'geen Turken of Marokkanen' willen hebben. 'Discriminatie op bestelling', aldus Van Dijk.

Natuurlijk; iedereen is tegen discriminatie. En uiteraard is het goed dat de overheid het in beeld heeft en optreedt. Maar het zogenaamde Implementatieplan, dat staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) daartoe onlangs op tafel legde, gaat Van Dijk lang niet ver genoeg. 'Weliswaar is de intentie goed, maar het is te vrijblijvend, er worden geen doelen gesteld en sancties zijn vooralsnog beperkt', zo zei hij in de Kamer. 'Volgens het plan van Van Ark hoeven bedrijven alleen maar "een beleid" te hebben. Dat zou dan al kunnen met een A4'tje in de kantine met daarop de tekst "Wij zijn tegen discriminatie". Goedbedoeld, maar helaas te slap. Kijk, arbeidsmarktdiscriminatie is hardnekkig. Het is ongelooflijk frustrerend voor gemotiveerde mensen als zij op basis van bijvoorbeeld hun afkomst worden afgewezen en bovendien totaal

irrelevant. Bedrijven die discrimineren moeten dat gaan voelen, maar dat gaat onder het huidige beleid niet gebeuren.'

De SP heeft daarom vijf voorstellen gedaan om definitief af te rekenen met discriminatie op de arbeidsmarkt. Om te beginnen moeten bedrijven die discrimineren een boete krijgen, ook als dat gebeurt in de werving- en selectiefase. Van Dijk: 'Juist in die fase vindt discriminatie veelal plaats.' Berucht hierin zijn volgens hem uitzendbureaus, waarvoor als het aan de SP'er ligt een vergunningsplicht komt. Uitzendbureaus vallen namelijk onder de vrije sector; door invoering van een vergunningsplicht kan de Inspectie SZW ingrijpen bij overtredingen. Dat betekent dat een vergunning kan worden ingetrokken als er sprake is van discriminatie. Verder voorzien de SP-voorstellen in vergroting van de slagkracht van de Inspectie, die al jaren met een chronisch capaciteitstekort kampt. Waardoor misstanden op de arbeidsmarkt nauwelijks aangepakt worden. Een speciale afdeling van de Inspectie zou zich dan bezig moeten gaan houden met de aanpak van arbeidsmarktdiscriminatie. Naast het uitdelen van boetes behoort publicatie van een zwarte lijst voor discriminerende bedrijven eveneens tot de SP-voorstellen. Immers, geen enkel bedrijf heeft zin in een slechte reputatie. Tot slot moet de Inspectie extra middelen krijgen voor inzet van mysteryguests, zodat bedrijven ook op heterdaad betrapt kunnen worden. De 'undercover-inspecteurs' zijn niet alleen in het kader van sollicitaties maar ook bij aanvragen voor stageplekken inzetbaar. Vorig jaar bleek uit overheidscijfers dat 48 procent van de mbo-studenten met een allochtone achtergrond de eerste keer succes heeft bij het vinden van een stageplek; bijna een kwart moet het vier keer of vaker proberen. Bij de autochtone mbo'ers daarentegen lukt het ruim twee derde meteen de eerste keer en hoeft maar 10 procent vier of meer pogingen te doen om een stageplek te vinden. De SP-voorstellen worden binnenkort in de Kamer besproken. •

tekst Rob Janssen

Ron Meyer
voorzitter SP

Terugknokken

Mensen die mij kennen, weten dat ik vreselijk slecht tegen verlies kan. Ja, ik was zo'n jongetje dat het Mens-erger-je-niet-bord omver gooide wanneer ik dreigde te verliezen. Mijn oma liet me dan winnen, mijn moeder stuurde me naar mijn kamer. Mijn vrouw vindt het een vreselijke eigenschap.

Nog veel erger vindt ze dat ik 'm doorgegeven heb aan onze kinderen. Aan de twee jongens om precies te zijn. Bij onze oudste- van elf jaar- komt na elke sportnederlaag de stoom uit de oren. Een 'cooling down' duurt dan minstens een uur. Getergd is hij dan de volgende wedstrijd. Het hoofd van onze jongste zoon, twintig maanden- transformeert in een reuzentomaat die elk moment kan ontploffen – alleen al als Baby TV een keer storing heeft. Dochterlief van negen is veruit de verstandigste. Zij kookt van binnen, past haar creativiteit toe en wint het eerstvolgende spel. Vaak met twee vingers in de neus.

Ik was ziek van onze verkiezingsuitslag. Ik dacht aan al die SP-vrijwilligers die dagelijks strijden voor gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid en solidariteit. Ik besloot met heel veel mensen te praten. Te bellen. De buurt in te gaan en te luisteren. Waarom is hier zoveel Forum gestemd? Waarom stemden hier zoveel mensen niet?

Wat je dan vaak hoort? Boosheid, teleurstelling en zelfs cynisme. Over een elite die keer op keer een middelvinger opsteekt naar de rest van het land. Sommigen gaven openlijk aan de macht de hardste klap te willen geven. De ergste kopzorgen. Wat je ook vindt van het middel waarmee die klap verkocht is; die boosheid moeten wij voelen. Niet als rem, maar als energie.

Mensen geven ons een duidelijke boodschap: wees onze strijder. Voor rechtvaardigheid. Tegen een arrogante en hypocriete elite met een wapperend vingertje en een blinde vlek voor onze zorgen. Met meer bravoure en branie.

Als de jongen die het hele bord omver wil werpen, maar zijn woede omzet in strijdbaarheid. Als het meisje dat kookt van binnen, maar haar creativiteit toepast en wint. Als die bokser die een klap krijgt, even tegen de touwen veert. Maar die de pijn omzet in kracht en zich terug knokt. Luider, feller, duidelijker. Dat gaan we doen..

UITSLAG VERKIEZINGEN PROVINCIALE STATEN VALT TEGEN

De SP'ers op de uitslagenavond in Den Haag moesten even slikken, net als hun kameraden in heel het land. Ook al was de verwachting dat we de mooie score van de vorige Provinciale Statenverkiezingen zeker niet zouden evenaren; dit viel toch nog tegen. Met de volgende – Europese – verkiezingen voor de deur, is het een kwestie van snel leren van deze uitslag en dóórknokken. De explosieve ledenaanwas is daarvoor een goede basis.

HAAGSE NACHTBRAKERS ZULLEN PIP, een nachtclub op het Haagse industrieterrein De Binckhorst, niet snel associëren met de provincie of de Eerste Kamer. Toch zit de zaal op 20 maart tjokvol Kamerleden, fractiemedewerkers en lokale vrijwilligers, die nerveus de eerste exitpolls van de Provinciale Statenverkiezingen afwachten. SP-onderwijswoordvoerder Peter Kwint is spreekstalmeester. 'Dat betekent een extreem chaotische avond', belooft hij. Toespraken van onder anderen lijsttrekker

voor de Eerste Kamer Tiny Kox en partijvoorzitter Ron Meyer worden afgewisseld met snoeiharde garagerock van de Haagse band The Peptones.

HALVERING

Ook de toppers van de Zuid-Hollandse kandidatenlijst verschijnen kort op het podium. Lijsttrekker Lies van Aelst blikt terug op een aantal persoonlijke campagnehoogtepunten. Bijvoorbeeld, flyereren voor klimaatrechtvaardigheid met een grote

opblaasbare dino – een verwijzing naar de fossiele energiereuzen – en als enige SP-lijsttrekker mogen meedoen aan een NOS-debat tussen Statenleden. Enorm spannend vond Van Aelst dat laatste: ‘Al het nu misgaat zet ik de hele partij voor lul, dacht ik.’ Kwint verzekert de lijsttrekker dat ze haar partijgenoten juist trots heeft gemaakt.

De eerste exitpoll-resultaten die live in beeld verschijnen zijn toevallig ook die van Zuid-Holland. Voorspeld wordt dat de SP in deze provincie flink moet inleveren, en van 5 naar 2 zetels gaat. Een bittere pil – maar minstens net zo bitter is de voorspelde monsterzege van Forum voor Democratie, die volgens de eerste peiling als grootste partij haar debuut maakt in de Staten. Daarna volgen de prognoses voor Noord-Brabant en Gelderland, waar eveneens een halvering van de SP wordt voorspeld.

SPANNENDE AVOND

Na deze eerste schok geven de Rotterdamse activisten Shalini, Dana en Daniël vanaf het podium de aanwezigen een oppepper. Met de SP kwamen zij in actie tegen de schimmel in hun woningen en water in hun kelders, en zo boksten ze onlangs onder andere een compensatie van 255 euro voor elkaar bij corporatie Vestia. Shalini vindt de avond misschien wel net zo spannend als menig SP'er, vertelt ze achteraf: ‘Het kwam als een verrassing dat wij hier aanwezig konden zijn. Ik vind mezelf een leek op het

gebied van politiek, maar ben toch zenuwachtig als de pest!’ Veel lof gaat naar Bert Peterse van de Rotterdamse SP. ‘Dankzij zijn

ondersteuning zijn er nu tientallen mensen bezig met werkzaamheden in onze flats.’ Shalini vergelijkt de monsterzege van het Forum voor Democratie met de opkomst van Trump in de VS. ‘Als ik zie hoeveel mensen op het Forum stemmen, dan vraag ik me af: is ons land zo rijk?! Want de minima gaan hieronder lijden. Als ik boodschappen doe merk ik ook dat alles duurder is geworden. Ik wil dat mijn kind kan studeren, maar maak me zorgen over de kosten.’ Ze vreest dat nog meer mensen met een smalle beurs cynisch zullen worden over ‘de politiek’ wanneer duidelijk wordt wat Thierry Baudet en consorten echt met hen voorhebben.

‘RUGGEN RECHTEN’

Rond een uur of elf beklimt SP-boegbeeld Lilian Marijnissen het podium terwijl een remix van ‘Bella Ciao’ uit de boxen galmt. ‘Het was niet onze verkiezing en niet onze avond’, luidt haar conclusie. Tegelijk: ‘Vergeet niet dat de vorige verkiezingen voor de Provinciale Staten de op één na beste uitslag in de geschiedenis voor ons

was.’ Bovendien: ‘Het past ons SP’ers niet om de kopjes en schouders te laten hangen. Wat ons past is om, morgen als we opstaan, de strijd voor rechtvaardigheid verder te voeren, onze ruggen te rechten en zij aan zij te staan met de mensen.’ Marijnissen haalt ook de vele campagnemomenten aan waarin politieke opponenten plotseling aan de haal gingen met SP-plannen, om kiezers te lokken. Denk aan het relaas over de doorgeslagen marktwerking in de zorg van CDA-minister Hugo de Jonge, het pleidooi van de ChristenUnie om particuliere

GEMEENTEN WAAR DE SP GROOT OF DE GROOTSTE WAS

PEKELA	GROOTSTE PARTIJ MET 18%
OSS	GROOTSTE PARTIJ MET 17,6%
HEERLEN	(OP ÉÉN STEM NA!) TWEDE, MET 17,1%
BOXMEER	TWEDE MET 17,1%
KERKRADE	DERDE MET 14,1%
GENNEP	TWEDE MET 13,9%
APPINGEDAM	GROOTSTE MET 13%

woningbeleggers steviger aan te pakken en de roep van D66 om een miljonairstaks.

2023

Dat andere partijen SP-ideeën overnemen, is te zien als winstpunt; blijkbaar schatten ook zij in dat de idealen van de SP goed liggen in het land. Nu nog zorgen dat mensen weer meer op het origineel stemmen. Een ander winstpunt van deze campagne: maar liefst 2023 nieuwe leden in een paar maanden. Na jarenlang in de min te hebben gestaan, kan de SP weer op jacht naar de

OPKOMST BETER, NOG STEEDS LAAG

2015: 47,8%

2019: 56,1%

toppositie in Nederland van ledenaantallen van politieke partijen. Dat we nu de derde partij van het land zijn, belooft veel goeds voor de toekomst – te beginnen met de campagne voor de verkiezingen voor het Europees Parlement in mei. Meer steun en meer actieve leden om vol goede moed de volgende ronde in te gaan.

'WAKE-UPCALL'

We spreken Tiny Kox enkele dagen na de verkiezingen. Hij zal waarschijnlijk met drie collega's de SP-Eerste Kamerfractie gaan vormen. Hij is bereid een voorzetje te geven voor de analyse – vooral in de vorm van vragen: 'Deze uitslag is een harde klap. Een *wake-upcall* voor het besef dat verkiezingen niet alleen over stemmen binnenhalen gaat, maar ook over de stemmen die je níét hebt binnengehaald. Als SP'ers weten wij dat de mensen zich ernstige zorgen maken over de zorg en sociale rechtvaardigheid. Dat blijkt als we de mensen op straat en in de wijken spreken, en CPB-onderzoek bevestigt het ook. Aan ons nu de taak om een vinger te krijgen achter het verband tussen enerzijds waar de mensen in hun dagelijks leven tegenaan lopen en anderzijds hun stemgedrag.'

Deze Tribune gaat naar de drukker voordat de Partijraad heeft plaatsgevonden, waar de uitslag besproken wordt. Daar geven afdelingsvoorzitters hun visie; mede daarop wil het partijbestuur de analyse van deze verkiezingsuitslag baseren.

tekst Lesley Arp, Rob Janssen en Diederik Olders
foto's Anouk Pross

FRIESLAND 2

NOORD-HOLLAND 3

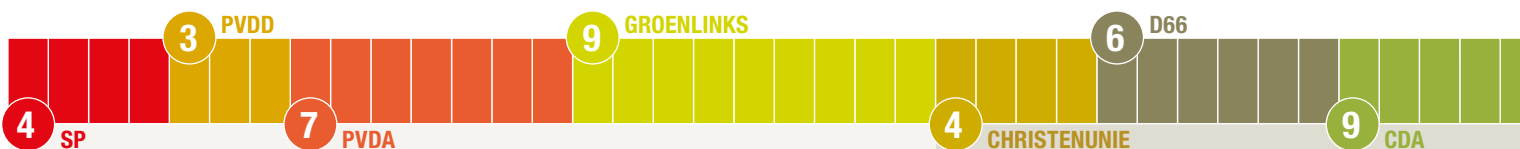
FLEVOLAND 2

UTRECHT 2

ZUID-HOLLAND 2

ZEELAND 2

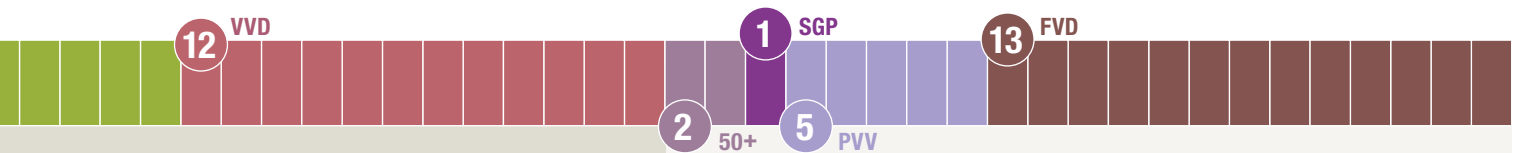
EERSTE KAMER (PROGNOSE)

COALITIE: 31 ZETELS
BENODIGD VOOR MEERDERHEID:

SP-ZETELS PER PROVINCIE

37 ZETELS

foto Michiel Wijnbergh / HollandseHoogte ©

EEN TIKKIE VAN 2,6 MILJARD

De energierekening voor huishoudens moet omlaag en de grote vervuilers moeten hun eerlijke deel betalen. Rechts laat zijn ware aard zien en ontziet de grootste vervuilers: door klimaatontkenning óf door de rekening bij de mensen te leggen. Alles in het belang van het grootkapitaal. De SP eist, met de mensen, klimaatrechtvaardigheid.

DE SITUATIE waarin Henri Boeve verkeert, is ronduit cynisch. De 57-jarige inwoner van het Groningse gehucht Kiel-Windeweer woont in een huis dat niet van hem, maar ‘van de bank’ is en dat huis, gebouwd in 1938, draagt de sporen van de aardgaswinning. Zet hij de thermostaat op 21 dan glipt de warmte door de scheuren naar buiten. Hij durft al twee winters lang de verwarming niet of nauwelijks te gebruiken, want elke kuub verbruikt gas ‘uit eigen bodem’ is een rib uit zijn door reumatoïde artritis aangetaste lijf.

‘Ik sta met de rug tegen de muur’, zegt de voormalige klusjesman die moet zien rond te komen van een verlaagde bijstand (760 euro per maand). De laatste jaren van zijn gestrande huwelijk verdiende zijn toenmalige echtgenote de kost, Henri deed het huishouden. Sinds zijn scheiding zit hij alleen in de woning die al ruim tien jaar te koop staat in een aardbevingsgevoelig en vergrijsd gebied in het midden van Groningen. Henri mag er blijven wonen totdat het slecht geïsoleerde onderkomen is verkocht, maar wel met de verplichting om de boel te onderhouden. ‘Maar daar heb ik geen geld voor.’ Mocht het eindelijk tot verkoop komen dan zal hij er weinig tot niets aan overhouden. De kans dat Henri iets kan huren, schat hij in als ‘redelijk’ (hij staat al tien jaar ingeschreven). Maar ja, waar moet hij de huur van betalen? Dat hij vier operaties achter de rug heeft, met de vijfde in aantocht, stemt hem moedeloos. ‘Ik loop op mijn achterste benen.’ Dat de gestegen energiekosten hem nog dieper in de put duwen, hoeft geen betoog. ‘De zwaarste lasten drukken op de smalste schouders. Als iemand daarover mee kan praten, ben ik het wel.’ Een wanhoopspoging om vrijstelling te krijgen van de verhoogde energiebelasting zag hij jammerlijk mislukken. De wind zit Henri Boeve uit alle richtingen tegen. Gelaten wachten op de ontwikkelingen, iets anders zit er voor hem niet op.

‘Elke verhoging treft ons diep’

Het gezin van Jeroen Hofsink in het Overijsselse Den Ham wacht in de loop van dit jaar een uitbreiding: ‘Weer een energieverbruiker erbij.’ Zijn gevoel voor humor is hij niet kwijtgeraakt, ook al rijzen de

energiekosten de pan uit en vraagt de vader van vier kinderen zich af hoe ze het allemaal moeten bolwerken.

Hun vooroorlogse huisje heeft geen spouwmuuren en vloerisolatie ontbreekt. Hij zou niets liever willen dan drastisch isoleren. Maar daar ontbreekt het geld voor, mede door de hoge energielasten – ze zijn dit jaar minimaal 350 euro meer kwijt. ‘Toen wij hier tien jaar geleden kwamen wonen, was het klimaat nog niet zo’n belangrijk thema. Er is sindsdien veel veranderd, maar niet aan onze woning. Met een groot gezin verbruik je veel energie, dat realiseer ik me heel goed. Het is onze eigen keuze, maar zo kan het niet langer doorgaan. Elke verhoging treft ons extra diep in de portemonnee. Nog even en het is onbetaalbaar, terwijl ik als planner in de wegenbouw toch een modaal salaris verdien.’

Jeroen en zijn vrouw hebben natuurlijk nagedacht over verhuizen naar een beter geïsoleerde woning: ‘Maar vind in Den Ham maar eens iets betaalbaar, dat gaat echt niet lukken.’ Verlaging van de energiebelasting zou enige verlichting brengen en misschien zelfs een blijvende oplossing kunnen opleveren. ‘Houd de belasting de komende vijf jaar laag, dan kan ik met het geld dat wij daarmee besparen duurzaam investeren in ons huis. Je zou het kunnen zien als een soort hypotheek zonder rente. Over vijf jaar is onze woning dan optimaal geïsoleerd en kan de balans opnieuw worden opgemaakt. Op die manier stimuleer je ook nog eens de bouwmarkt. Met zo’n maatregel maak je de energietransitie bereikbaar voor grotere groepen.’

Een schijntje

De verhalen van Boevink en Hofsink zijn er twee uit de vele noodkreten die binnenkwamen op het SP-meldpunt energierekening. Meer dan tienduizend zelfs, vertelt SP-activist Lisa de Leeuw. Zij doet dit tijdens een ludieke actie met heel serieuze ondertoon bij het Shell-kantoor in Den Haag. Tegenover haar staat de woordvoerder van Shell, hoofd van de afdeling ‘Government Relations’, naar buiten gelokt door het lawaai van swingende drums en het aanzicht van een veertigtal SP’ers met kruiwagens en geldwagens. Ja, een heuse geldwagen staat geparkeerd voor het Shell-kantoor. Want

hoewel het bedrijf het afgelopen jaar 20 miljard winst maakte, betaalt het nauwelijks belasting. En terwijl Shell, net als andere grootvervuilers, door het klimaatbeleid van Rutte ontzien wordt, moeten mensen als Boevink en Hofsink de portemonnee trekken. De actievoerders, onder leiding van SP-voorzitter Ron Meyer en SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman, komen de 2,6 miljard wel even halen (met de geldwagen) waarmee de verhoging van de energierekening van alle Nederlanders dit jaar teniet kan worden gedaan. Een schijntje voor Shell – een noodzaak voor die Nederlanders.

Lisa de Leeuw leest enkele van de duizenden verhalen voor aan de Shell-woordvoerder. De alleenstaande dame die maar één keer per week doucht, overal led-verlichting heeft en de verwarming alleen tussen 17:00 en 21:30 aanzet en zich afvraagt wat zij verkeerd doet waardoor zij nu 130 euro extra moet betalen. Of de chronisch zieke die bang is te moeten kiezen tussen een warm huis en haar gezondheid. En de moeder met een zoon van negen die het huis niet warmer dan vijftien graden stoekt omdat het anders niet meer te betalen is.

‘Shell plundert de samenleving’

SP-Kamerlid Sandra Beckerman voegt toe: ‘Shell betaalt geen winstbelasting en laat de samenleving letterlijk in de kou staan. Shell sluit dealtjes met de regering om zo weinig mogelijk mee te betalen, maar plundert ondertussen de samenleving: van Groningen tot Nigeria en overal in de wereld. Wij zijn heel redelijk: voor een beetje van jullie winst kunnen alle stijgingen van de energierekeningen betaald worden. We sturen jullie dus een tikkie voor 2,6 miljard – zo kunnen we het vandaag nog regelen.’

De reactie van de Shell-woordvoerder is tekenend voor de houding van Shell tegenover de mensen wier samenleving het bedrijf plundert: ‘De energietransitie moeten we met zijn allen doen. Voor belasting moet je bij de politiek zijn.’ Als hem gevraagd wordt te reageren op de verhalen van de mensen die nu al – in tegenstelling tot Shell – met zijn allen de energietransitie betalen, zegt hij: ‘Ik ben in Malawi geboren als zoon van een Arts zonder Grenzen, in

foto Wiebe Kiestra

‘Shell plundert de samenleving: van Groningen tot Nigeria en overal in de wereld’

foto Sandra Beckerman

foto Sandra Beckerman

het armste land van de wereld. Dus ga mij niet vertellen wat armoede is.’ Hij keert zich om en loopt het Shell-gebouw weer in, verdere vragen negerend.

Beckerman: ‘Wat een arrogantie om zo weer je warme gebouw in te gaan. Shell keert de rug toe aan de samenleving.’ En aan de Henri Boevens en Jeroen Hofsinks van deze wereld. Mensen die hun best doen, maar toch het hoofd niet boven water kunnen houden. Maar de vertegenwoordiger van het bedrijf dat de problemen veroorzaakt; dat bij Rutte lobbyt om geen belasting te hoeven

betalen; van het bedrijf dat 20 miljoen euro winst in de zak steekt met roofbouw op de aarde, zegt tegen hen: hou je mond, want er zijn nóg armere mensen.

SP loopt voorop voor klimaatrechtvaardigheid

In het filmpje van deze actie werd opgeroepen om naar de klimaatmars in Amsterdam te komen, op 10 maart. De boodschap van de SP bij die klimaatmars was duidelijk: laat de grootvervuilers betalen. De foto’s van de mars en de enorme massa’s mensen die ondanks de regen op kwamen dagen

spreken boekdelen. De tijd van pappen en nathouden van de grootste vervuilers is voorbij. Stop de klimaatverandering en zorg voor een rechtvaardige energietransitie. De SP zal op straat en in de parlementen vooroplopen om de rekening neer te leggen waar die thuishoort! •

tekst Robin Bruinsma en Diederik Olders

U kunt de petitie voor de verlaging van de energierekening hier tekenen: sp.nl/energie

foto Maurits Gemmink

> STAKEN OM TE LEREN EN TE STOPPEN

De week voor de verkiezingen werd er volop gestaakt. Op 15 maart voor het onderwijs en op 18 maart voor een fatsoenlijk pensioen. De staking op 18 maart werd afgebroken omdat agenten en hulpverleners aan de slag moesten in verband met de schietpartij in Utrecht. Die staking gaat dan ook op herhaling, op 29 mei. De SP steunt de eisen van de leraren én die van de pensioenstakers – al mag er van de SP best al op 65 gestopt worden met werken in plaats van 66.

> WC-EEND-WETHOUDER

Wat eind februari begon met een SP-advertentie in een lokale krant, mondde twee weken later uit in de plechtige overhandiging van een fles toiletreiniger in het Zwolse stadhuis. SP-fractievoorzitter Brammert Geerling: 'Met een advertentie in De Swollenaer wilden we mensen laten weten dat het stadsbestuur miljoenen wil gaan bezuinigen op de zorg. Dit terwijl coalitiepartijen GroenLinks en Swollwacht voor de gemeenteraadsverkiezingen nog beloofden dat alle Zwollenaren de noodzakelijke zorg zouden krijgen. Bovendien wil het stadsbestuur, om dit bezuinigingscircus in goede banen te leiden, bijna vier ton uitgeven aan de inhuur van externen.' Verantwoordelijk GroenLinks-wethouder Klaas Sloots reageerde op de SP-adver-

tentie door een kant-en-klaar interview met zichzelf aan te leveren bij diezelfde lokale krant. Dit zogenaamde 'echte verhaal' over de geplande bezuinigingen op de zorg werd klakkeloos overgenomen door de redactie. Geerling: 'Dit nepinterview zorgde voor een storm van kritiek bij oppositiepartijen, maar ook op social media. Typisch een gevalletje 'wij van WC-Eend adviseren WC-Eend.' Het was aanleiding voor de SP om een fles toiletreiniger aan Sloots te overhandigen.' De komende tijd wil de Zwolse SP samen met zorgmedewerkers werken aan een alternatief voor de grootscheepse bezuinigingsplannen. 'En natuurlijk blijven we GroenLinks en Swollwacht herinneren aan hun verkiezingsbelofte', aldus Geerling.

> CAMPAGNETEAM VAN BERNIE SANDERS TREEDT TOE TOT VAKBOND

Eind februari liet de socialist Bernie Sanders al weten zich wederom namens de Democratische Partij kandidaat te willen stellen voor de Amerikaans presidentsverkiezingen. Vrijdag 15 maart voegde hij daaraan toe dat zijn campagneteam als geheel lid zal worden van een vakbond. Daarmee wordt Sanders de eerste Amerikaanse presidentskandidaat met campagnemedewerkers die door een vakbond vertegenwoordigd zijn. Dat de socialist Sanders een groot voorstander is van een actieve vakbeweging is al langer bekend. In een tweet gaf Sanders aan trots te zijn op deze historische mijlpaal: "We kunnen de vakbonden niet alleen met woorden steunen, we moeten de daad bij het woord voegen. Tijdens deze campagne, en als we in het Witte Huis komen, zullen we het gemakkelijker maken voor mensen om lid te worden van een vakbond, niet moeilijker."

In de SP-webshop kun je het boek van Bernie Sanders, *Onze Revolutie*, bestellen voor maar €12,50. Met een voorwoord door Lilian Marijnissen! sp.nl/ZID

foto Koen van Baal

> SPIJBELKLIMAAT

Vrijdag 15 maart spijbelden naar schatting 1,4 miljoen scholieren en studenten in 123 landen voor fermere maatregelen tegen klimaatverandering. Deze wereldwijde actie was waarschijnlijk het grootste klimaatprotest ooit. “Deze beweging moest er gewoon van komen, we hadden geen keus”, schreef de Zweedse Greta Thunberg die dag in The Guardian. De 16-jarige Thunberg, die al sinds augustus spijbelt voor strengere klimaatmaatregelen, groeide in rap tempo uit tot boegbeeld van een groeiende jeugdbeweging, die op 15 maart haar grootste succes tot nu toe bereikte. Thunberg: “Te lang hebben politici en bestuurders niets gedaan tegen de klimaatcrisis, maar wij zullen ervoor zorgen dat zij daar niet langer mee wegblijven. Wij staken omdat wij ons huiswerk hebben gedaan en zij niet.” In Nederland trok het wereldwijde spijbel-protest minder aandacht, omdat op dezelfde dag ook de landelijke staking plaatsvond van het onderwijspersoneel voor minder werkdruk en eerlijker salaris.

foto Roy / flickr

Foto Wiebe Kiestra

Arnout Hoekstra
Lijsttrekker Europees Parlement

DE ONZIN VAN DE SPITZENKANDIDAAT

In aanloop naar de Europese verkiezingen komt regelmatig de Duitse term ‘Spitzenkandidaat’ voorbij. Deze titel suggereert dat er sprake is van een Europese superlijsttrekker. Een lijsttrekker die zich niet alleen tot zijn eigen land beperkt. Een lijsttrekker die in de hele Europese Unie verkiesbaar is. Een onzinnige suggestie, want kandidaten kunnen slechts in één van de 28 EU-landen verkiesbaar zijn. Na de Brexit nog 27. De

grenzeloosheid van deze Spitzen zegt dus vooral iets over hun ego, meer dan over hun verkiesbaarheid.

De Europese verkiezingen zijn niet één internationale verkiezing. Het zijn 27 nationale verkiezingen. Maar dat weerhoudt Frans Timmermans (PvdA), Bas Eickhout (GroenLinks) en Manfred Weber (Christendemocraten) niet. Zij hebben zich laten verheffen tot Spitzenkandidaat. Dat verradt direct een van hun grootste dromen: de Verenigde Staten van Europa.

D66, GroenLinks en PvdA stemden in februari in Straatsburg voor transnationale lijsten. Europa wordt in hun droom één groot kiesdistrict. U stemt dan niet zonder meer voor een Nederlandse kandidaat van een Nederlandse partij. Het zet de deur open voor Europese partijen met transnationale superkandidaten. Zij kunnen dan over de grenzen stemmen werven en hebben vervolgens internationaal mandaat. Voor dit heilloze plan is in het Europees Parlement gelukkig geen meerderheid.

De Europese Unie is bedacht als samenwerkingsproject. Niet als een superstaat om individuele landen aan te onderwerpen. Als Nederland mogen wij straks 29 Europarlementariërs afvaardigen. Zij gaan namens de inwoners van Nederland aan de slag. Sommige Europarlementariërs zijn al zo lang van huis dat ze zichzelf als meer Europeaan dan Nederlander beschouwen. En dat de mensen op Cyprus en in Kroatië er niet om smeken om op de Nederlanders Frans Timmermans en Bas Eickhout te mogen stemmen, is in de Brusselse bubbel nog niet helemaal doorgedrongen.

Ami Gest (1989-2019)**Een ontwapenend mooi mens**

Ami Gest geldt als de oprichter van de SP-afdeling in Landsmeer. Hij organiseerde opzienbarende acties met jongeren en buurtbewoners. Hij motiveerde, stimuleerde en inspireerde heel veel mensen. Onder zijn leiding werd de SP in Landsmeer de grootste ledenpartij. Ami Gest overleed op 15 maart op 29-jarige leeftijd. Het verlies is enorm groot, we zijn diepbedroefd. Hij werd als vijftienjarige lid van SP-jongerenorganisatie ROOD en maakte een onuitwisbare indruk. Ami was een van die zeldzame mensen die in staat zijn om mensen een brede lach te bezorgen met zijn warme menselijkheid. Hij liep voorop met acties voor menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Ami was een ontwapenend mooi mens. We zullen hem verschrikkelijk missen.

foto: Karen Veldkamp

foto: Marcel van Leeuwen / flickrcc

> KLEINE POPPODIA VOOR HET VOETLICHT

Jeugdcentra en kleine poppodia verdwijnen steeds meer – de plekken waar muzikanten hun eerste meters maken. SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint vindt nu dat de minister moet ingrijpen: 'Kom met een speciaal fonds dat belangrijke podia kan redden als ze dreigen te verdwijnen. En stop die

versnippering. Elke gemeente doet nu zelf iets, geïsoleerd. Daardoor concurreren ze elkaar soms kapot, of – het andere uiterste – verdwijnen er op twee plekken oefenruimten en podia waardoor er in de regio helemaal niks meer overblijft. De minister moet pal staan voor onze schitterende popcultuur.'

> NEPFACTUREN AANGEPAKT

In Brussel gaan verbeteringen langzaam, in vele stapjes. Maar dan heb je ook vaker wat te vieren. SP-Europarlementariër Dennis de Jong regelde al in 2013 steun voor zijn oproep wat te doen aan internationale nepfacturen – een bron van ergernis en financiële schade voor veel mkb'ers. Nu, zes jaar later, is aan die oproep gehoor gegeven, in de vorm van Europese wetgeving over samenwerking tussen nationale fraude-helpdesks. Misschien moet Dennis een factuurtje naar al die Europese ondernemers sturen?

> WELKOM

De Armeense familie Tamrazyan, die maandenlang onderdak kreeg in de Bethelkerk in Den Haag (zie ook de Tribune van februari dit jaar) krijgt een verblijfsvergunning na de verruiming van het kinderpardon. Dat was in februari nog niet zeker; nu wel. Van meer dan duizend kinderen en hun familie kijkt de IND of ze volgens het kinderpardon kunnen blijven.

PATSERBAK MOET BROMMEN

De garage van het Hilton? Hoewel het plaatje wellicht anders doet vermoeden, is de plaats waar deze patserbakken zijn gestald weinig chic. Ze staan in het depot van Domeinen Roerende Zaken in Bleiswijk. Oftewel, de plek waar het ministerie van Financiën in beslag genomen goederen van criminelen bewaart. Volgens SP-justitiewoordvoerder Michiel van Nispen lukt het nog te weinig om zware jongens te pakken waar het pijn doet: in de portemonnee. Hij pleit voor een parlementair onderzoek naar de vraag: waarom is crimineel gedrag nog steeds zo lucratief?

foto Gerhard van Roon / HollandseHoogte ©

LATIJNS-AMERIKA

GEKWELD CONTINENT

Strijdtoneel Latijns-Amerika: in de ‘achtertuin’ van de VS laten de grootmachten opnieuw hun politieke en militaire spierballen rollen. Ondertussen dreigen complete naties weg te zakken in armoede, onderdrukking en geweld. Nederland speelt daarin volgens menigeen geen fraaie rol.

MONROE-DOCTRINE, imperialisme, Vuile Oorlog; het zijn termen die onheilspellend en griezelig klinken. Termen uit het verleden, die doen denken aan militaire uniformen vol gouden strepen en sterren. Aan onderdrukking, aan armoede en ook aan keiharde US-dollars. De Monroe-doctrine, waarin Latijns-Amerika tot achtertuin van de VS gedegradeerd wordt, stamt al uit het begin van de negentiende eeuw en vormt de ideologische basis om de baas te spelen in dat continent.

Een kleine tweehonderd jaar later kun je je afvragen in hoeverre die doctrine nog altijd actueel is. Hoe moeten we bijvoorbeeld Trumps recente dreigement aan Venezuela interpreteren om nóg zwaardere sancties op te leggen – nog bovenop de dreiging van een militaire interventie? En als Trump, met tal van andere westerse landen erachteraan hobbelen, ineens parlementsvoorzitter Juan Guaidó als president van Venezuela erkent, welke parallellen en verbanden zijn er dan te trekken? En wat zijn de risico's?

SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut drong er recent op aan dat de Nederlandse regering zich tegen een militaire interventie in Venezuela zou uitspreken. Maar haar motie haalde geen meerderheid. ‘Om te beginnen is een militaire interventie volstrekt illegaal’, zegt ze. ‘Maar nog belangrijker: het zou de Venezolanen en Venezuela nog veel verder van huis brengen. We hebben de

afgelopen decennia gezien wat zulke interventies gebracht hebben. Met dan vaak als argument, ook nu weer, de mensenrechten. Waarbij het vaak dezelfde grootmacht is die bijdraagt aan het verslechteren van mensenrechten, door bijvoorbeeld economische sancties en het vasthouden van allerlei geld dat de regering nodig heeft om voedsel en medicijnen aan te schaffen. Ik kan er met mijn hoofd niet bij dat zowel minister Blok als de meerderheid in de Tweede Kamer die motie niet steunde. Het recht op zelfbeschikking gaat wel ergens over, maar daar heeft een meerderheid van de Kamer blijkbaar geen boodschap aan.’

CORRUPTIE

Het moet gezegd: Venezuela is onder Maduro een puinhoop geworden. Het is dan ook terecht dat de bevolking zich roert. ‘Er vallen bakken kritiek te leveren op Maduro’, beaamt Sadet Karabulut. ‘Het land is in crisis en Maduro heeft daar een belangrijk aandeel in. Het land heeft zijn economie niet kunnen vernieuwen, er is heel veel corruptie, er is onderdrukking en er zijn mensenrechtenschendingen. De afgelopen jaren gaat het gewoon dramatisch slecht. Dus dat er iets moet gebeuren staat vast. Maar het is niet aan ons of aan de Verenigde Staten om te bepalen wie president van Venezuela wordt. En dat is wél wat er gebeurt.’ Karabulut stelt een gedachtenexperiment voor. ‘Stel dat ik morgen opsta, mijn vinger opsteek en zeg: “Ik ben de mi-

GUATEMALA
HONDURAS
NICARAGUA

VENEZUELA

ARUBA
CURAÇAO
BONAIRE

nister-president van Nederland.” Ik ben niet tot premier gekozen, ik zit enkel in het parlement en ik heb wat steun. Stel dat dan de president van een van de machtigste landen ter wereld tegen me zegt: “Ik steun jou, want ik weet dat jij mijn agenda zult uitvoeren.” Dat zou hartstikke illegaal zijn en in strijd met zo ongeveer alles.’ Ze wil maar zeggen: zo zou dat niet moeten gaan.

‘Een militaire interventie is geen oplossing, net zomin als het politiseren van hulpverlening. Dat laatste gebeurt ook en dat vind ik helemaal schandelijk. De oplossing kan alleen gevonden worden in Venezuela zelf.’ Hoe dan? Het land is immers tot op het bot verdeeld en gaat gebukt onder een enorme humanitaire en economische crisis. ‘Als je écht wil dat er een oplossing komt en als je écht wil dat mensenrechten in Venezuela voorop staan, dan zou je het bemiddelingsproces moeten omarmen dat wordt voorgesteld door een aantal Latijns-Amerikaanse landen en dat ook door de paus wordt ondersteund. Maduro zal moeten inschikken, maar ook de oppositie zal aan tafel moeten gaan voor een inclusief politiek proces. Dat is de enige oplossing.’ Verder bepleit Sadet Karabulut opheffing van een aantal sancties door de Verenigde Staten: ‘Opdat Venezuela gewoon weer aan medicijnen kan komen en om te voorko-

men dat de economische situatie verder verslechtert. Kortom: als je zegt dat het je om de mensenrechten te doen is, dan moet je als eerste die sancties opheffen. Als je mensen wil helpen, zorg dan eerst dat ze eten en medicijnen krijgen.’

Op 25 maart verschenen berichten in de media dat er in Venezuela Russische militaire vliegtuigen waren geland. Dat begint te lijken op de Cuba-crisis in de jaren zestig. Karabulut: ‘Dit zorgt voor een enorme regionale instabiliteit. Wat je ziet is dat aan beide zijden de hakken in het zand worden gezet en dat het inderdaad een zwaar geopolitiek conflict dreigt te worden. Met aan de ene kant de VS en bondgenoten en aan de andere kant Maduro die met China en Rusland optrekt. Ik vraag me af of ze helemaal gek zijn geworden. Alsof we niet al genoeg conflicten hebben op de wereld. Kijk, Maduro laat nu zien: wij staan ook niet alleen. De Russen profiteren dan van de situatie. En de Amerikanen, die al eerder spraken over een *regime change* en militaire interventies, willen laten zien: Latijns-Amerika is onze achtertuin.’ Over vliegtuigen gesproken: Guaidó en de VS lieten hun oog vallen op het vliegveld

‘Ons koninkrijk is een buurland van Venezuela’

van Curaçao als draaischijf voor hulpverlening aan Venezuela. Maar ook hier is de aanvoer van oorlogsmaterieel geenszins uitgesloten, het ligt zelfs voor de hand. Reden genoeg voor Sadet Karabulut om zich in de Kamer uiterst kritisch te uiten over Nederlandse toestemming voor de beoogde rol van genoemd vliegveld, alsmede voor de uitbreiding van de rechtspositie van VS-militairen op het eiland die plotseling nodig zou zijn.

‘TOTALE WAANZIN’

Hoewel alle ogen nu op Venezuela zijn gericht, kampen ook andere landen in de regio met hoogoplopende problemen. Zo doen zich zorgwekkende ontwikkelingen voor in Nicaragua, waar het volk te hoop loopt tegen de regering-Ortega. Maar ook in Guatemala, dat de afgelopen jaren een ongekende doorbraak beleefde in de strijd om gerechtigheid, lopen de spanningen op nu de regering alles op alles zet om de klok terug te draaien. In Brazilië en Argentinië, waar tientallen miljoenen mensen zich mede door inspanningen van links aan armoede en uitsluiting hebben weten te ontworstelen, worden de verworvenheden van de laatste jaren in rap tempo teruggedraaid. In Honduras is het leven voor velen zo uitzichtloos dat jaarlijks een stoet van duizenden straatarme mensen te voet de VS proberen te bereiken: de migrantenkaravaan waartegen Trump een muur op wil trekken.

Markt in Caracas, Venezuela.

militairen, om eventuele protesten tegen de voorgenomen privatisering van deze onderwijsinstelling de kop in te drukken.' Het is tekenend voor de situatie in het land, waar privatiseringen en bezuinigingen een kaalslag hebben aangericht in de publieke sector. Dat leidt geregeld tot wantoestanden. Schuijt vertelt over een bankdirecteur die op straat een hartaanval kreeg: 'Hij liep het dichtstbijzijnde ziekenhuis binnen, een privékliniek, maar hij zag er altijd wat shabby uit en hij kon zich op dat moment ook niet goed uitdrukken. Zonder pardon lieten ze hem doodgaan, want hij had geen creditcard bij zich.' Tien jaar geleden werd in Honduras een coup gepleegd, die in onze media maar mondjesmaat aandacht kreeg. Schuijt: 'President Zelaya voerde een wat progressiever beleid dan zijn voorgangers. Met goedkeuring van de VS is hij het land uitgestuurd.'

Het land wordt verscheurd door gewelddadige criminaliteit. 'In de jaren tachtig was Honduras de uitvalsbasis van de contra's, die met steun van de VS tegen de sandinisten in Nicaragua vochten en een belangrijke schakel vormden in de drugshandel', vertelt Schuijt. Ook kwamen gewelddadige straatbendes naar Amerikaans model op, omdat de VS criminelen niet opsloot maar deporteerde naar hun land van herkomst als ze opgepakt

werden. 'Iedereen loopt nu voortdurend het risico overvallen te worden en drugsbelangen corrumpen de hele politiek.' Ook armoede en milieuvervuiling jagen mensen op de vlucht. De economie drijft op laagbetaalde bedrijvigheid voor multinationals in de vrijhandelszones en groot-schalige plantages voor bananen, ananas en palmolie. Schuijt: 'Eigenlijk is het een rijk land, ongelooflijk vruchtbaar. Maar de vervuilende mijnbouw en de monocultuur helpen dat naar de knoppen. Het is totale waanzin.'

STRAFFELOOSHEID

Nadat in de meeste Latijns-Amerikaanse landen het koloniale juk was afgeworpen, domineerden elites van grootgrondbezitters en (veelal Noord-Amerikaanse) grote bedrijven er de economieën en de politieke macht. Pogingen om hun macht op democratische wijze in te perken, drukten deze elites op hardhandige wijze de kop in. Van meet af aan konden ze daarbij rekenen op steun en zelfs actieve militaire inmenging van de noorderbuur. De VS zat immers niet te wachten op onrust in de achtertuin die de economische en handelsbelangen zou kunnen bedreigen. Bekende voorbeelden zijn de door de CIA gesteunde staatsgrepen tegen president Allende in Chili (1973) en die in Argentinië (1976), waarmee de weg

werd geopend voor Pinochet en de Vuile Oorlog van het Videla-regime. Guatemala trof een dergelijk lot al in 1954. Verzet ging dan ook steeds meer ondergronds en de binnenlandse strijd en onderdrukking verhardden. Om het revolutionaire vuur te doven maakte de VS astronomische bedragen over aan dictatoriale regimes die regelrechte staatsterreur bedreven.

In geen land ter wereld zijn de afgelopen jaren zulke grote stappen gezet om de oorlogsverschrikkingen te verwerken als in Guatemala. Maar de tegenkrachten roeren zich en internationale druk blijft geboden. Een binnenlands gewapend conflict dat 36 jaar duurde en waarbij het leger en de veiligheidsdiensten onder het mom van opstandsbestrijding verantwoordelijk waren voor genocide en andere misdaden tegen de menselijkheid, wis je niet zomaar uit. De geschiedenis leert dat vooral mensen met letterlijk bloed aan hun handen een reëel risico op vervolging lopen. Hun opdrachtgevers gaan al vaker vrijuit en de allerhoogste verantwoordelijken ontspringen meestal de dans. Zij blijven gewoon sleutelposities vervullen in de hoogste echelons van de samenleving. In Guatemala onderzoekt de vernieuwende, aan de VN gelieerde onderzoekscommissie Cicig welke corrupte structuren maken dat verantwoordelijken voor systematische mensenrechtenschendingen altijd in het zadel blijven. Met spectaculaire resultaten: de vorige president belandde erdoor achter de tralies. Maar de huidige regering probeert de Cicig het werken onmogelijk te maken, de bewegingsvrijheid van maatschappelijke organisaties in te perken en de wet zo aan te passen dat veroordeelden voor misdaden tegen de menselijkheid weer op vrije voeten komen.

Janneke Bruil werkt al vele jaren samen met organisaties in Midden-Amerika, onder meer via Friends of the Earth International en ActionAid. 'De straffeloosheid in Guatemala blijft ongekend groot. Dit is vooral onverteerbaar voor inheemse volken, de meerderheid van de bevolking', vertelt zij. 'Tweederde van de landbouwgrond is in handen van slechts tweeënhalf procent van de producenten. Nog steeds verliest de inheemse bevolking land aan plantages, die vaak in buitenlandse handen zijn.' Ook Nederland speelt daarbij een rol, benadrukt Bruil: 'Recentelijk is het de palmolie-industrie die zich in Guatemala op grote schaal schuldig maakt aan landroof. Dit leidt tot mensenrechtenschendingen, misbruik en vervuiling van water en de ondermijning

van lokale voedselproductie. Vooral vrouwen worden geraakt door de vervuiling, armoede en ondervoeding die daar het gevolg van is. Een groot deel van de palmolie gaat naar de Rotterdamse haven en wordt vervolgens verder door Europa verspreid. Mede op deze palmolie en de mensenrechtenschendingen van inheemse volken, baseert Nederland zijn positie als tweede landbouwexporteur van de wereld.'

INSPIRATIE

Als er één land in de jaren tachtig de hoop op een rechtvaardiger toekomst voor Latijns-Amerika belichaamde, dan was het Nicaragua wel. Sandinistische guerrilla's verdreven het Somoza-regime en bouwden enthousiast aan een rechtvaardiger samenleving. Een van de jonge leiders van de sandinistische revolutie was Daniel Ortega, de huidige president van Nicaragua. De jonge beweging timmerde flink aan de weg, met landhervormingen, alfabetiseringscampagnes, voedselprogramma's en voor iedereen gratis toegankelijke gezondheidszorg. Maar de militaire uitputtingsslag tegen de door de VS gefinancierde contra's eiste zijn tol en in 1990 verloren de sandinisten de verkiezingen. De kiezers waren de oorlog en de economische problemen beu. In 2006 won Ortega de verkiezingen weer, maar nu met een 'realistischer' koers – je zou ook kunnen zeggen: met minder ideologische veren. Het afgelopen jaar zakte de populariteit van zijn regering tot een dieptepunt. Er braken protesten uit, maar die werden met harde hand onderdrukt. De vlam sloeg in de pan en is nog altijd niet gedoofd.

Willem Bos is actief in de Steungroep Nicaragua en al sinds de jaren tachtig nauw betrokken bij het land. 'Waar ik bang voor ben,' zegt hij, 'is dat mensen nu denken: die hele revolutie is nooit wat geweest. Dan gooien ze dus alles weg. Of dat ze denken: de Amerikanen hebben altijd al geprobeerd om het kapot te maken en nu lukt het ze eindelijk. Dat is ook te kort door de bocht.' Wat doet hem het meest verdriet? 'Dat nadat de Amerikanen er in de jaren tachtig alles aan gedaan hebben om de revolutie kapot te maken – met die hele contra-oorlog – het nu Daniel Ortega is die de doodsklap aan het geven is.' Toch ziet hij ook perspectief. Dat gevoel wordt gedeeld door Hans van Heijningen, voormalig SP-partijsecretaris en sinds 1979 intensief betrokken bij Nicaragua: 'Het is een tragische ontkenning, een tragedie. Maar ik vind inspiratie in de nieuwe generatie. De moed die de studenten en boeren

aan de dag leggen, de risico's die ze durven nemen en hoe serieus ze de toekomst van het land nemen. Ik zie de ongelooflijke toewijding aan het land en de traditie om bij treurnis niet over je heen te laten lopen. Je komt in verzet. Je loopt niet weg, je vecht voor de toekomst van je land. Dat is de positieve erfenis van het sandinisme, dat tientallen jaren perspectief heeft geopend voor mensen die vroeger niet meetelden maar door de revolutie kansen kregen.'

Om aandacht te vragen voor de tragedie bracht Van Heijningen betrokken Nicaraguanen in contact met Europarlementariërs, die het land begin dit jaar bezochten. Mede dankzij zijn inspanningen heeft de Europese delegatie de situatie van dichtbij kunnen zien en kans gezien om vrouwelijke politieke gevangenen te bezoeken. 'De filmbeelden die zij daar gemaakt hebben en het optreden van de parlementariërs in de media hebben het hele land op z'n kop gezet en zijn voor de democratische strijdbeweging van groot belang', vertelt hij.

Brussel is al een stuk dichterbij dan Caracas, Managua en Washington. En hoewel Venezuela niet om de hoek ligt, raakt de Latijns-Amerikaanse problematiek Nederland direct, zegt Sadet Karabulut: 'Ons land is een koninkrijk en behelst ook Curaçao, in feite een buurland van Venezuela. Ik heb veel contact met mensen uit Curaçao en velen maken zich de grootste zorgen over het risico dat zij worden meegezogen in een gigantisch groot conflict dat hun economie bedreigt. Zij willen gewoon in vrede en vriendschap met hun burens leven. Nederland heeft dus een bijzondere verantwoordelijkheid. De eerste reactie van minister Blok op de ontwikkelingen in Venezuela was ook: het gaat niet om wie je erkent, het gaat om het voorkomen van verdere escalatie. Maar wat denk je? Een paar dagen later erkent hij Guaidó als interim-president. Wat dat is? Het is vooral kritiekloos de Amerikaanse lijn volgen. Dat heeft ons land in het verleden wel vaker gedaan, met catastrofale gevolgen voor de bevolking van die landen.' •

tekst Rob Janssen en Daniël de Jongh
foto's Juan Garcia/Pexels

‘U bent een van de ouderen die niet langer met zich laten sollen’

Lilian Marijnissen

GOUDEN ROEISPAAN VOOR EEUWELING

Het zal beslist niet de laatste Gouden Roeispaan zijn geweest die Lilian Marijnissen overhandigt, maar ouder dan Maria Piël zullen nieuwe winnaars niet snel zijn. De strijdbare Utrechtse is op de kop af 100. Samen met jonge geestverwanten heeft zij het lef om het op te nemen tegen zorggigant Careyn.

HET IS DRUK in het kamertje van Maria Piël. De pers wil de ontmoeting tussen haar en Lilian Marijnissen niet missen. Wouter houdt een oogje in het zeil. Hij is de voormalige buurman van mevrouw Piël. Samen met negentig andere jongeren mocht hij een poosje in het verzorgingshuis Tuindorp Oost wonen. Sinds er in 2013 een opnamestop werd ingesteld omdat het kabinet op grote schaal verzorgingshuizen wegbezuinigde, kwamen er steeds meer kamers leeg te staan. Drie jaar later besloot de directie om de vrijgekomen ruimte te verhuren aan jonge mensen uit de stad.

Wouter was een van hen. Hij kwam naast mevrouw Piël te wonen en al snel sloten ze

vriendschap. De oudere bewoners waren maar wat blij met hun nieuwe huisgenoten. Ze voelden zich veiliger, hadden meer aanspraak en de jongeren luisterden op hun beurt graag naar de verhalen van hun levenswijze burens. De jongeren hadden een dak boven het hoofd, de ouderen voelden zich minder eenzaam en, zo vertellen ze: ‘Wij leerden van elkaar.’

Na uit de lucht gevallen mededelingen van de directie van Careyn, waar Tuindorp Oost onder valt, over nieuwbouw sloegen chaos, stress en onzekerheid om zich heen. De jongeren moesten hun spullen pakken en vertrekken, dertig oudere bewoners werden van de hoogbouw naar een lagere zijvleugel

verplaatst en zullen over een jaar nog een keer hun boeltje moeten pakken.

Baken van rust en verzet

Een oude boom moet je niet verplanten, laat staan meerdere keren... Maar hoewel de ontwikkelingen haar natuurlijk niet onberoerd laten is Maria Piël te midden van alle wanorde en vertwijfeling een baken van rust én verzet gebleven. Ze kwam op voor haar belangen en die van haar medebewoners en trok, ondanks haar broze gezondheid, samen met de jongeren op. Er rolde een manifest uit de bus, Geef Ouderen Hun Stem Terug, waar inmiddels ruim 25.000 handtekeningen onder staan. Daarin delen de opstellers, die zich Jongerengroep Tegen

De Onverschilligheid noemen, hun ervaringen, kaarten ze misstanden aan en doen ze concrete suggesties voor verbeteringen.

Voor Lilian Marijnissen is mevrouw Piël het schoolvoorbeeld van iemand die, zelfs in een uiterst kwetsbare positie, tegen de stroom in durft te roeien. Iemand die zich niet monddood laat maken. Uiteraard onderschrijft Lilian de inhoud van het manifest. Tegen mevrouw Piël zegt ze: 'U bent een van de ouderen die niet langer met zich laten sollen. U durft op te staan, ondanks uw hoge leeftijd en de omstandigheden waarin u verkeert. Het is ongelooflijk en hartverscheurend wat hier gebeurt.' Mevrouw Piël neemt de Gouden Roeispaan

en bos bloemen met trots in ontvangst. Ze let er intussen wel op dat iedereen koffie heeft gekregen. Als Lilian weer is vertrokken, reageert Maria nuchter en oprecht op het bezoek van de SP-coryfee: 'Op de televisie komt ze pittig over en zo is ze in het echt ook. Ik vind haar empathisch en sympathiek, je merkt dat het haar werkelijk iets doet wat ons is overkomen.'

Haar eigengereidheid irriteert de leiding

Het vertrouwen in de directie is mevrouw Piël voorgoed kwijt, helemaal nadat de arts haar in een gesprek over een nieuw zorgpakket adviseerde om niet meer met de rollator te lopen. En oh ja, mevrouw Piël zou er goed aan doen een maagsonde te nemen.

Ze peinst er niet over. 'Zo lang ik me korte stukjes kan verplaatsen, doe ik dat. Ik neem de pijn voor lief. En ik blijf ook zelfstandig eten. Ik ben nog steeds bij mijn volle verstand.'

Die opstelling van mevrouw Piël irriteerde de leiding, net als toen ze een briefje op het prikbord hing waarop stond dat Careyn de verzorgingsflat en grond stiekem aan een projectontwikkelaar had verkocht.

Feit is dat het verzorgingstehuis Tuindorp Oost waar Maria Piël, die lange tijd werkzaam was als psychiatrisch sociaal werkster, 28 jaar geleden introk, plaatsmaakt voor vier blokken met 170 levensloopbestendige appartementen en een aantal zorgwoningen. Careyn werkt hiervoor samen met vastgoedonderneming Zenzo. Feit is ook dat Careyn (jaaromzet 340 miljoen euro, 7000 medewerkers, 17.000 cliënten) al geruime tijd onder verscherpt toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg staat. Hoog ziekteverzuim, ontoereikende zorg, veel verloop onder managers en personeel, gedoe over de salariering in de bestuursstop, extreme bureaucratie en een uiterst gebrekkige communicatie met de mensen om wie het zou moeten gaan – de SP heeft niet voor niets al Kamervragen gesteld over Careyn. Mevrouw Piël is niet het type van 'vroeger was alles beter', maar ze denkt wel met weemoed terug aan haar eerste jaren in Tuindorp Oost. Dat stond toen bekend als het beste 'bejaardenhuis' van Utrecht. 'Het was eigenlijk een beetje voor de welgestelden, maar ik mocht er toch in. Alles klopte in die tijd: het eten, de verzorging, er was een goede directeur en ze organiseerden regelmatig culturele activiteiten.' Nu wacht mevrouw Piël op de tweede verhuizing binnen anderhalf jaar. De hulp is 'ondanks alle goede bedoelingen' ondermaats; de stilte in de vleugel zal pas worden doorbroken als de slopers aan de slag gaan en mevrouw Piël weer haar biezen moet pakken. Kinderen heeft ze niet en haar dertien broers en zussen heeft ze overleefd. Gelukkig blijft haar vroegere buurman Wouter haar bezoeken. •

De SP pleit al langer voor Zorgbuurthuizen. Kleinschalige huizen, waar ouderen op een vertrouwde plek in hun eigen wijk oud kunnen worden.

tekst Robin Bruinsma • foto Maurits Gemmink

Teken het manifest via geefouderenhunstemterug.nl

SP-EUROPARLEMENTARIËRS
ANNE-MARIE MINEUR EN DENNIS DE JONG
OVER HUN WERK IN BRUSSEL

VRAAG HET AAN... DENNIS EN ANNE-MARIE

Niet vergeten! Op 23 mei zijn er verkiezingen voor het Europees Parlement. In de volgende Tribune komt SP-lijsttrekker Arnout Hoekstra daarover uitgebreid aan het woord. Nu eerst de huidige SP-fractie: Anne-Marie Mineur en Dennis de Jong voorzien Hoekstra en zijn toekomstige team van tips en vertellen over wat zij bereikten – handig voor tijdens de debatten.

MAANDAG 18 MAART, iets na twaalf, de afgesproken tijd voor dit interview. Het ontzettende nieuws over een dodelijke schietpartij, mogelijk een aanslag, in een Utrechtse tram verspreidt zich als een olievlek. Vanuit zijn Rotterdamse appartement belt SP-Europarlementariër Dennis de Jong zijn fractiegenoot Anne-Marie Mineur, die nog onderweg is vanuit Utrecht. Haar gedachten gaan meteen terug naar de terreuraanslag in Brussel op 22 maart 2018, en in Straatsburg op 11 december 2018, die plaatsvond toen het Europees Parlement in de Franse stad verbleef. Een paar minuten later gaat de deurbel. Anne-Marie is veilig aangekomen. Het interview kan beginnen.

Beide SP-politici zullen na de verkiezingen niet terugkeren in het Europees Parlement. Een nieuw team, onder leiding van voormalig SP-wethouder Arnout Hoekstra, neemt het stokje over. Op 19 februari stelden de leden van de SP de Europese kandidatenlijst vast, met naast Hoekstra oud-wethouders Jannie Visscher en Geert Ritsema als hooggeplaatste nieuwkomers.

'Rolkoffer wel zo handig'

Welke adviezen hebben De Jong en Mineur voor de nieuwe generatie SP-Europarlementsleden, en met name voor lijsttrekker Hoekstra? De Jong, lachend: 'Je moet vooral een rolkoffertje aanschaffen, anders red je het niet.' De fractievoorzitter verwijst naar de allereerste column van zijn opvolger in de Tribune van afgelopen maand. Hoekstra sprak hierin zijn vrees uit 'om van verwonderde buitenstaander langzaam te muteren in een stropdas met een rolkoffer, die langzaam maar zeker los komt te staan van de dagelijkse belevingswereld van mensen'. Maar voor het door de SP veelvuldig bekritiseerde en miljoenen verslindende 'verhuiscircus', waardoor Europarlementariërs maandelijks van

Brussel naar Straatsburg moeten pendelen, is de rolkoffer volgens De Jong wel zo handig. 'Als hij na die zeven uur durende treinreis met al zijn spullen moet zeulen... Nou, dan wens ik hem veel succes.'

Mineur: 'Toen ik werd gevraagd om in het Europees Parlement te gaan zitten, wist ik al veel van actievoeren en ook wat het is om een volksvertegenwoordiger te zijn, maar nog weinig van Brussel. Ik moest de tijd nemen om te leren hoe het Parlement werkt.' Dat brengt haar op haar eerste advies voor Hoekstra: 'Laat je daar niet door hinderen, maar vraag zoveel mogelijk hulp. Iedere nieuwkomer moet het wiel opnieuw uitvinden. Het is zonde om daar tijd aan te verliezen.' Gelukkig zal de nieuwe Eurofractie alle steun krijgen van een team van tien medewerkers, die allen gepokt en gemazeld zijn. 'Daarmee krijgen ze een goede basis', weet De Jong zeker.

Dicht bij de leden

De Jong herinnert zich de afspraken die hij ooit met Jan Marijnissen maakte om, ondanks de honderden kilometers afstand, toch dicht bij de leden te blijven. 'Wat ik heel leuk vond was de tour van Europa-avonden langs de afdelingen. Er was destijds veel interesse in de financiële crisis en de toekomst van de euro. Ook hebben we veel afdelingen op bezoek gehad in Brussel', vertelt De Jong. Ook Mineur was veel in SP-afdelingen te vinden en voelde zich gesterkt door de interesse die de leden aan de dag legden: 'Je leert veel nieuwe dingen. Ik merkte ook dat ik ingewikkelde onderwerpen, zoals vrijhandelsverdragen, behoorlijk goed kan uitleggen. Enthousiaste reacties vanuit de vele SP-afdelingen die ik heb bezocht gaven mij altijd een hoop voldoening.'

Veel mensen veronderstellen dat beide SP-Europarlementariërs de dag na de

Europese verkiezingen op 23 mei hun rolkoffer inpakken om definitief naar Nederland terug te keren. Maar niets is minder waar. De Jong: 'In de maand juni worden heel veel beslissingen genomen. In welke commissies komen onze Europarlementariërs? Wie wordt de voorzitter van de groep waartoe onze fractie behoort, Verenigd Links (ook bekend als GUE/NGL, wat staat voor European United Left / Nordic Green Left, -red.)? En dan zijn er nog allerlei andere functies die verdeeld moeten worden', aldus De Jong. Achter de schermen zal er voorlopig dus nog genoeg te doen zijn voor de SP-fractievoorzitter, die tevens vicevoorzitter van Verenigd Links is en momenteel de laatste hand legt aan een nieuw huishoudelijk reglement voor de groep. 'Dat lijkt heel saai, maar gaat over het behoud van je recht om als fractie anders te zijn dan de rest van de groep. Voor ons SP'ers is het heel essentieel dat we niet gediceerd worden door andere linkse fracties, als die bijvoorbeeld voor een federaal Europa zijn.'

Vakkenpakket

Saai, maar wel belangrijk, zo zien de SP-politici al het werk dat voor veel mensen minder zichtbaar is. 'Zo doet de secretaris-generaal van je groep een eerste voorstel voor de commissie waartoe jij als Europarlementariër zal behoren, wat weer samenhangt met je speerpunten als politicus. Het zal voor Arnout nogal uitmaken of hij in de visserij- of landbouwcommissie terecht komt – geen klassieke SP-thema's – of een milieu- of begrotingscommissie. Het is net alsof je een vakkenpakket kiest op school', licht De Jong toe. Toen De Jong zelf in 2009 tot het Europees Parlement toetrad had hij zijn zinnen gezet op de portefeuille interne markt. 'Onder meer om de macht van de grote bedrijven en lobbyisten in Brussel aan de kaak te stellen.' De Jong streefde ernaar om de invloed van lobbyisten in kaart te brengen en regels in te voeren voor meer transparantie. 'Ik heb een begin kunnen maken om die invloed terug te dringen. Maar stap één was om hun werk in de achterkamertjes openbaar te maken.'

Vanuit zijn vroegere expertise als diplomaat en als topambtenaar trokken ook thema's als justitie, asiel en migratie De Jong aan. 'Maar van een Deense collega kreeg ik een rol in de begrotingscontrolecommissie in mijn schoot geworpen. Ik kreeg een inkijkje in de enorme luxe en pracht en praal die met de Europese politiek gepaard gaat. Het kan allemaal niet op.' Zo bleek in 2017 dat slechts 8 procent van de Europarlementariërs bereid

was inzage te geven in de besteding van de zogeheten Algemene Onkostenvergoeding à 4300 euro per maand: ook wel bekend als de bonnetjesaffaire. Uit een onderzoek van 48 samenwerkende journalisten bleek dat van alle Nederlandse EP-leden De Jong en Mineur het minst gebruikmaakten van deze riantie toelageregeling.

Uitbuiting

Het onzichtbare zichtbaar maken, dat is een thema in het werk van Mineur en De Jong de afgelopen jaren. Van het zichtbaar maken van het declaratiegedrag van Europarlementariërs tot het zichtbaar maken van de gevolgen van handelsverdragen. Of, zoals in het geval van De Jong, het zichtbaar maken van de uitbuiting van vrachtwagenchauffeurs: 'Nog ver voordat hier wetgeving over in behandeling kwam, zei ik al: dit is toch een vorm van uitbuiting? Dat die Oost-Europese chauffeurs aan de kant van de weg op een gastank hun potje staan te koken. En dat ze, nog los van de lage lonen, met ondeugdelijke papieren hun werk doen.' In 2014 haakte PvdA-Europarlementariër Agnes Jongerius aan bij een bijeenkomst voor chauffeurs in het SP-partijkantoor in Amersfoort. 'Zij werd toen rapporteur op de detachingsrichtlijn: die geldt voor alle sectoren waarin werknemers worden gedetacheerd. En Jongerius kreeg voor elkaar dat werknemers die uit een ander EU-land worden ingevlogen ook min of meer hetzelfde loon moeten krijgen als mensen die in het gastland gelijk werk verrichten. Maar er werd niets gedaan aan het verschil in sociale premies en pensioenen. Dus gedetacheerde arbeidskrachten

zijn nog altijd zo'n dertig procent goedkoper! En daarnaast ging Jongerius ermee akkoord dat de verbeteringen niet zouden gelden voor de vrachtwagenchauffeurs. Die werden gewoon geofferd omwille van een compromis', verzucht De Jong. 'De PvdA doet doodleuk alsof er dankzij haar gelijk loon voor gelijk werk is gekomen, terwijl de uitbuiting en verdringing dus nog altijd voortduurt. De vrachtwagenchauffeurs zeggen nu: ik zie allemaal feestelijke persberichten langskomen, maar voor mij is niets veranderd.' De SP-fractie blijft er voor ijveren dat chauffeurs, ook als ze rijden in andere lidstaten, het loon verdienen dat in die landen geldt. Tenzij het loon in het land waar je vandaan komt hoger is. Dan houd je natuurlijk dat loon.'

Ophef

Ook onzichtbaar voor veel mensen: hoe Brussel de politiek in je gemeente belemmert. Lokale SP-politici proberen de dominantie van ketens en multinationals in te dammen, zodat binnensteden leefbaar blijven. 'Vooral in Amsterdam leiden toeristenwinkels en adressen die verhuurd worden via Airbnb tot overlast. Maar bestuurders die hier wat aan willen doen, perken het vrije verkeer van diensten in', legt De Jong uit – een doodzonde in het Europa waar de vrije markt heilig is. De zogenaamde notificatierichtlijn bepaalde bovendien sinds 2017 dat dergelijke maatregelen vóóraf aan Brussel moesten worden voorgelegd, waardoor de macht van lokale bestuurders mogelijk zou worden ingeperkt. De Jong: 'Dankzij de ophef die de SP hierover

heeft veroorzaakt ligt dit hele beleid op z'n gat. Door ons zijn ook andere lidstaten onrustig geworden.'

Vrijhandelssprookjes doorprikken

Na haar installatie in 2014 koos Mineur ervoor om zich te verdiepen in het destijds voorgestelde vrijhandelsverdrag tussen de EU en de Verenigde Staten: TTIP (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*). 'Dit was al een behoorlijk groot thema in de Europese campagne. Ik had het gevoel: dit is waar de klassenstrijd zich nu afspeelt. Via die verdragen proberen multinationals immers de macht naar zich toe te trekken en verworven rechten en regels te ondermijnen.' Mineur beet zich in Brussel vast in het TTIP-dossier, en werkte hierbij nauw samen met organisaties als Friends of the Earth, Milieudefensie, Greenpeace en vakbondsorganisaties. Met SP-vrijwilligers kwam ze in actie tegen TTIP, bijvoorbeeld door in september 2016 deel te nemen aan een massale demonstratie in Brussel.

In de tussentijd liepen er onderhandelingen tussen Canada en de EU over het vrijhandelsverdrag CETA (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*). Een van de grootste gevaren die de SP herkende in zowel TTIP als CETA was het voornemen om met arbitragepanels te gaan werken: *Investor-State Dispute Settlement* (ISDS). Investeerdere kunnen via deze panels een schadeclaim proberen te verhalen op een land. Zo dreigt een apart rechtssysteem voor buitenlandse bedrijven te ontstaan, waarbij niet-onafhankelijke arbiters boven de wetten van landen

opereren en boetes uitdelen als die landen niet doen wat multinationals willen.

Mineur: 'De onderhandelingen over TTIP zijn inmiddels behoorlijk vastgelopen, maar CETA is er ondanks al onze inspanningen wel gekomen. We zijn nog lang niet klaar met de strijd tegen deze verdragen. We moeten als SP de sprookjes hierover nog meer doorprikken. Zodat de mensen inzien dat deze verdragen vooral het doel hebben om het bedrijfsleven zo min mogelijk te hinderen met regels en al die 'lastige' democratie.'

'Je kunt mensen wakker schudden'

Een publieke consultatie (Europeanen werden uitgenodigd om hun visie te geven) over ISDS in 2014 leverde 150.000 reacties op, waarvan 97 procent uiterst kritisch. 'Je merkte toen echt: als je als SP samen met bondgenoten de handen ineenslaat, kun je mensen wakker schudden. En dan gebeurt er iets', aldus Mineur. Het leidde tot een nieuw voorstel vanuit de Europese Commissie, maar de aanpassingen heeft Mineur altijd als 'botox' gekwalificeerd. 'Ze bieden geen antwoord op onze fundamentele bezwaren tegen ISDS. Voor Arnout zijn er volop aanknopingspunten om deze strijd voort te zetten. Mensen gaan zich steeds meer achter de oren krabben. Onlangs moesten we in Straatsburg beslissen of Europa wel of niet verder onderhandelt met de VS over een 'TTIP-light'. En nota bene de voorzitter van de commissie voor internationale handel, die altijd een groot fan was van al die vrijhandelsverdragen, staat met de verkiezingen in aantocht nu ineens

op de rem. Dan zie je dat we echt druk op de zaak hebben gezet', concludeert Mineur.

Het blijft volgens Mineur jammer dat dergelijke successen niet snel aandacht zullen krijgen op de voorpagina van een Telegraaf of AD. 'De focus ligt nu eenmaal niet op Brussel. Dus wat je in ieder geval moet doen is samenwerken met je collega's uit de Tweede Kamer.'

De strijd van Mineur tegen TTIP en CETA paste naadloos in haar bredere missie om de belangen van gewone mensen zwaarder te laten wegen dan die van het bedrijfsleven. Via mensenrechten bijvoorbeeld. Mineur: 'Ik heb mij onlangs in Genève ingezet voor een bindend verdrag om de mensenrechten te bewaken in relatie tot het bedrijfsleven. Dat verdrag moet als tegenwicht dienen tegen de enorme greep die bedrijven hebben op de Europese politiek.' Intussen neemt de steun voor zo een verdrag onder de lidstaten toe.

Toezeggingen over vakbondsrechten

De Jong: 'Anne-Marie heeft echt zichtbaar gemaakt dat je met die ISDS-arbitragepanels bedrijven op de eerste rang zet. Die krijgen hiermee de kans om staten aan te klagen. Maar arbeiders die door diezelfde bedrijven worden uitgebuit, bijvoorbeeld in de textielindustrie in Sri Lanka, die hebben juridisch geen poot om op te staan.' Mineur bezocht in 2017 Sri Lanka en sprak er naar eigen zeggen met 'veel hotemetoten'. Wegens grove mensenrechtenschendingen ten opzichte van de bevolkingsgroep de Tamils waren de handelsvoordelen van Sri Lanka ten opzichte van de EU stopgezet. De Sri Lankaanse overheid zette alles op alles om de speciale handelsrelatie met Europa te herstellen. 'Maar mensen achter de Schone Kleren Campagne maakten zich grote zorgen over de vakbondsrechten die in Sri Lanka niet werden gewaarborgd. Met een collega van de Spaanse partij Podemos heb ik daarom een aantal toezeggingen van de Sri Lankaanse regering binnengehaald.'

Kortom: dankzij de SP in Brussel wordt gegraai en gelobby zichtbaar, komt er zand in de raderen van de doordenderende machine van het Europese marktfundamentalisme en is er meer aandacht voor uitbuiting en mensenrechten. Hoekstra en zijn team zullen nog vaak advies vragen aan hun voorgangers. In een gespreid bedje komen ze niet, maar met al het werk wat is verzet, ligt er een mooie basis voor het breken van de macht van Brussel. •

tekst Lesley Arp
foto's Anouk Pross

LINKSVOOR **'ER ZIJN MAAR TWEE SOORTEN WERK'**

Of Jobien van de Rijt-van Keulen (81) uit Westerbork wil meewerken aan deze rubriek? 'Jazeker, oudere leden mogen ook gehoord worden. Veel ouderen stemmen nog op dezelfde partij als toen ze jong waren, terwijl juist de SP voor hen opkomt.' Jobien staat regelmatig met de SP op de markt, is volop actief in het vrijwilligerswerk en houdt van koken en bakken. Haar succesrecept? 'Ouderwetse appeltaart, met een moderne twist.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang bent u al SP-lid?**

'Sinds 2013. Mijn vorige partij, de PvdA, liep me te veel achter de VVD aan.'

› **Wat voor vrijwilligerswerk doet u?**

'Ik verzorg kindernevendiensten in de kerk: dat is vooral voorlezen en wat knutselen. En in een woonzorgcentrum help ik ouderen die dementerend zijn. Als generatiegenoot begrijp ik hun verhalen goed. Bijvoorbeeld over hoe ze al jong moesten gaan werken en hoe het huishouden werd gedaan.'

› **Moest u zelf ook al jong uit werken?**

'Nee, ik kon goed leren en mocht van mijn ouders naar de hbs. Ik was er een van de weinige meisjes. Daarna ging ik naar de kweekschool en stond ik voor de klas. Toen ik trouwde, werd ik ontslagen. Heel onprettig, maar zo ging dat vroeger. Je ging er ook niet tegenin. Dat is nu gelukkig anders.'

› **Kan socialisme samengaan met religie?**

'Heel goed! Ik leef vanuit het basisprincipe: voor elkaar, door elkaar, met elkaar. Dat sociale herken ik zowel in mijn geloof als in de SP.'

› **Welke lessen zou u willen doorgeven?**

'Twee belangrijke lessen van mijn vader heb ik ook aan mijn kinderen meegegeven. Er zijn maar twee soorten werk: eerlijk en oneerlijk. En: kijk niet naar mensen hun uiterlijk of velletje, maar naar hun hart. Verder raad ik iedereen aan om niet op alles meteen klaboem te reageren. Neem de tijd voor elkaar en help elkaar.'

› **Wat haalt de kapitalist in u naar boven?**

'Voor een wedstrijd van Feyenoord in de Kuip kun je me 's nachts wakker maken.' ●

> 'ZORG IS GEEN MARKTPRODUCT'

Het was volle bak bij het Nationaal Zorg-Fonds-café op 14 maart in Den Haag. Op de foto is SP-voorzitter Ron Meyer in gesprek met oud-vicepresident van de Raad van State Herman Tjeenk Willink, oud-minister Jan Terlouw en directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau Kim Putters. 'Zorg is een recht, geen marktproduct', aldus Terlouw. Ook gehoord, ditmaal van Tjeenk-Willink: 'Veranderingen komen alleen tot stand met druk van buitenaf.' Meld je aan op nationaalzorgfonds.nl als je wilt meehelpen die druk verder op te voeren.

Vlnr Herman Tjeenk Willink, Jan Terlouw, Ron Meyer en Kim Putters.

> BOOS OP DE SP

Wie vecht voor verandering maakt niet overal vrienden, zo bleek afgelopen maand in Zutphen en Groningen. Waar Zutphense SP'ers door woonbedrijf leder1 voor onruststokers werden uitgemaakt, kreeg Groninger SP-gedeputeerde Eelco Eikenaar het verwijt 'te veel SP'er en te weinig bestuurder' te zijn. Maar wie denkt dat de SP'ers hierdoor een toentje lager gaan zingen, heeft het mis.

De Zutphense SP reikte in februari samen met huurders uit de wijk Noordveen de 'Pinokkioprijs' uit aan woonbedrijf leder1, wegens loze beloftes over een mislukt renovatieproject (foto). Diezelfde huurders kregen een maand later een brief waarin leder1 beweerde dat haar medewerkers door de SP "persoonlijk beschadigd worden op basis van onwaarheden". De bewoners traptten er echter niet in en klommen zelf in de pen. "Het woonbedrijf zet zichzelf nu weg als slachtoffer, terwijl de huurders in ondegelijke woningen zitten", schreef Esther Sniijders namens

alle huurders. "En onrust zaaien in de wijk onder de huurders?! Daaruit blijkt eens te meer dat het woonbedrijf geen idee heeft waar het nu eigenlijk om gaat."

Eikenaar, als gedeputeerde in Groningen verantwoordelijk voor het aardgasdossier, was op zijn beurt het mikpunt van anonieme kritiek van 'collega'-politici en ambtenaren. Volgens de klagers zou de SP-bestuurder tegen te veel schenen schoppen, met het gevolg dat Eikenaar volgens hen niet serieus zou worden genomen in Den Haag. Dit stelde RTV Noord naar aanleiding van een onderzoek onder 48 zogenaamde 'hoofdrospelers uit het gasdossier'. In een reactie liet Eikenaar weten geen seconde spijt te hebben van de manier waarop hij zijn werk heeft gedaan. 'Misschien moeten sommige mensen zichzelf de vraag stellen of ze zelf wel serieus genomen worden in Den Haag. Als je de deur netjes voor ze openhoudt, lachen ze in hun vuistje zodra de deur weer dicht gaat. Als ze in Den Haag negatief over mij praten, vat ik dat op als compliment.'

> AMERIKAANSE EN BRITSE WAPENS GEBRUIKT IN VUILE OORLOG IN JEMEN

In een recent verschenen rapport wordt de rol blootgelegd van Amerikaanse en Britse wapens in de bloedige burgeroorlog die al sinds 2015 woedt in Jemen. Gesteund door Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten voert de Jemenitische regering een vuile oorlog tegen Houthis-rebellen, die opkomen voor meer rechten. Daarbij worden lukraak aanvallen uitgevoerd op burgers en burgerdoelen, zoals ziekenhuizen en scholen. Inmiddels zijn er circa vijftigduizend mensen omgekomen, waaronder meer dan vijfduizend burgers. Het rapport laat zien dat Amerika en Engeland wapens hebben verkocht aan Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten, die deze wapens hebben doorgesluisd naar de Jemenitische regering. Uit onderzoek ter plekke blijkt dat deze wapens vervolgens zijn ingezet bij aanvallen waarbij minstens honderden burgerdoelen zijn gevallen. De wapenverkoop bleven doorgaan, ook nadat bekend werd dat de Jemenitische regering op grote schaal oorlogsmisdaden pleegde. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut heeft, in opiniestukken en in de Tweede Kamer, al meerdere keren aandacht gevraagd voor de situatie in Jemen. Karabulut roept op tot sancties tegen de verantwoordelijken.

Het rapport is te vinden op: sp.nl/ZiK

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

.....
 .....

BUFFER

Dank voor het artikel over Arjan Vliegheart (Tribune februari). Altijd fijn hem te horen. Maar bij zijn advies een buffer voor onverwachte uitgaven aan te leggen, moet ik toch een kanttekening plaatsen. Een buffer opbouwen, wie wil dat niet? Mensen moeten daar echter financieel én qua regelgeving wel toe in staat zijn. Als je wegens onvoldoende inkomsten aanvullende bijstand aanvraagt mag je maximaal zo'n € 1.300 à 1.500 buffer ('spaargeld') hebben. Alles daarboven wordt afgeroomd (opgeëist). En toen ik ooit een verplichte cursus volgde om uit de uitkering te raken, was ik verplicht een lening aan te

gaan. Maar wat als je de lening niet terug kunt betalen?!

Er komen ook steeds meer barrières om informatie over je rechten te krijgen. De informatievoorziening, bijvoorbeeld via de onafhankelijke Klëntenraad, is opgeheven of, zoals Sociaal Raadslieden, niet meer direct benaderbaar maar via de barrière van het 'Buurteam'. Zaken die vroeger centraal of landelijk werden geregeld na één keer aanmelden, (bijvoorbeeld kwijtschelding van gemeentelijke belastingen) moeten nu ieder jaar weer, met soms een torenhoge muur, worden aangevraagd. Dagen kan het kosten om alle informatie aan desbetreffende instantie te verschaffen. Bovendien willen ze iedere keer nóg meer weten. Het is gewoon bijna niet meer te doen.

Maar het gaat verder. Het beeld dat in de media naar voren komt: mensen met een bijstandsuitkering krijgen geld erbij, is namelijk onjuist. Zij krijgen steeds minder, op allerlei vlakken – de lijst van de kaasschaafmethode is vrijwel oneindig –

en moeten steeds meer kosten maken en dus betalen. Iemand zei ooit dat we allemaal weleens op het randje lopen, maar als we vallen gelukkig meestal aan de goede kant terecht komen. Dat is zo, als je even op het randje loopt, en dan heb je geluk. Maar hoe zit het met mensen die voortdurend op het randje moeten lopen en die, bijvoorbeeld door uitputting en concentratieverlies, struikelen en vallen? De kans dat ze vallen is vele malen groter dan bij mensen die maar even op het randje lopen en dus ook de kans dat ze niet aan de goede kant terecht komen.

Ik bedoel maar: goede en goedbedoelde adviezen moeten voor degenen die het betreft ook haalbaar zijn. Wat nodig is, denk ik, is de politieke wil om de welvaart, opgebouwd door onze voorouders, eerlijker te verdelen en vertrouwen te hebben in de goede wil, inzet en bedoelingen van mensen.

Naam en adres bij de redactie bekend

Tribune maart 2019

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr.)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

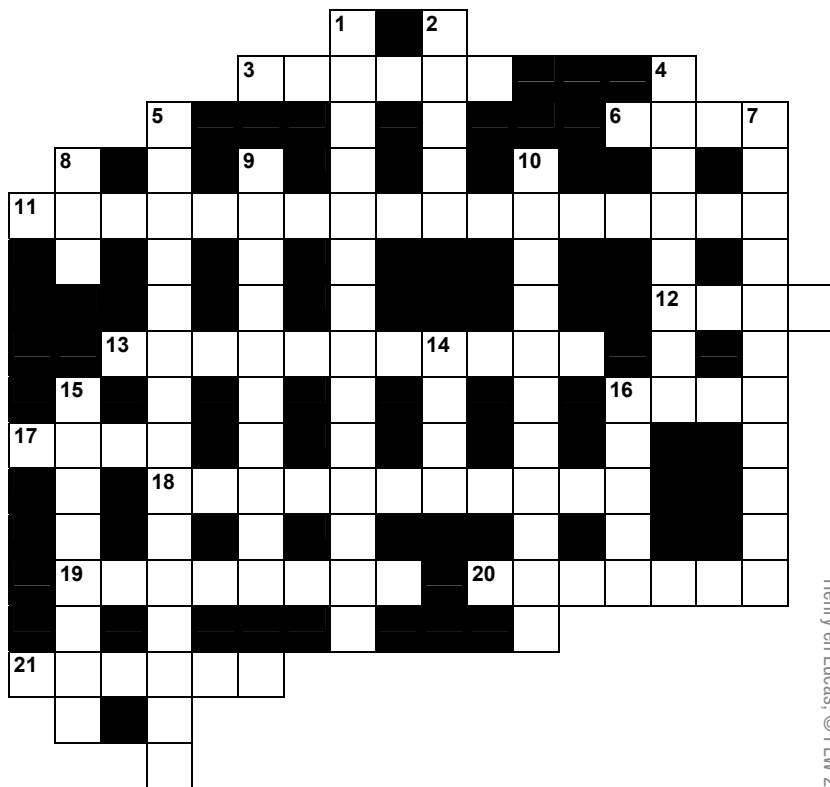
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Lekker verward insect. (6)
- 6 Met terugwerkende kracht plezier op de vluchtheuvel. (4)
- 11 Blijant idee van uitstekend schaakleraar. (3,11,3)
- 12 Tekenmateriaal uit (zeer, zeer) vroeger tijden. (4)
- 13 Nachtmerrie: voetballer samen met clown achteraan in 2300 km file. (11)
- 16 Psychedelisch uitje. (4)
- 17 Lippendienst in verrommelde streek. (4)
- 18 Zonne-energie. 't Is toch een beetje 'doen alsof'. (6,5)
- 19 Blunder op het ijs. (8)
- 20 Da's lachen, daar in de stront, op de boerderij. (7)
- 21 Woedend heet in de keuken! (6)

Verticaal

- 1 Gelijkgzijd: spoken, schimmen en fantomen. (14)
- 2 Kleine peettante is de maatstaf. (5)
- 4 Driemaal bevestigend. (8 en 3;5)
- 5 Excessief winnen sloopt de zenuwen. (15)
- 7 Hier komt gevogelte het schip binnen. (11)
- 8 Nieuwsoortige sukkel is retro. (3)
- 9 Twee ruimtes in één; van daaruit gaat men op reis. (10 en 7;3)
- 10 Last van stroeve gewrichten? Bent u misschien overleden? (11)
- 14 Erbij is positief. (4)
- 15 Was, en is, nog steeds dicht. (3,2,3)
- 16 Laat zien waar de drukinkt staat. (5)

Henry en Lucas, © FLW 2019

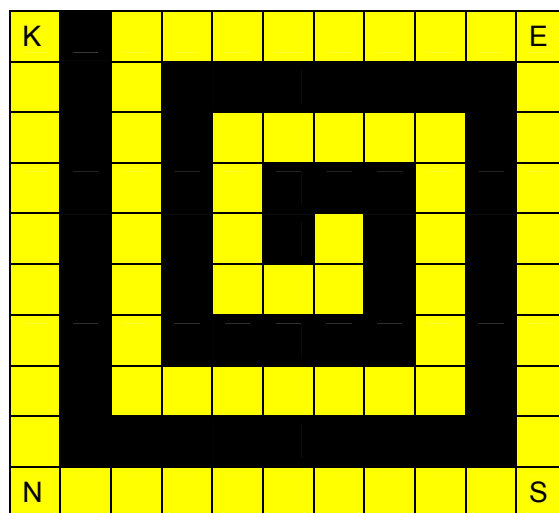
SPIRAALTJE

Anagrammatica! Deze keer met een thema: journalistiek. Hoe het werkt: begin linksboven. Vind eerst een 10-letter woord dat samengesteld kan worden uit alle individuele letters van de omschrijving onder '1' en plaats dit in de linkerbalk. Plaats vervolgens een woord van 11 letters op de onderste regel, volgens de omschrijving onder '2'. Volg de spiraal: het derde woord gaat van onder naar boven, dan rechts-naar-links etc. Iedere laatste letter van een woord is de beginletter van het volgende. 4 'hoekletters' zijn al ingevuld. Een apostrof telt niet mee.

Misschien dat u een ander woord vindt dan wij als oplossing geven: zolang het een Nederlands woord is en u alle letters uit de omschrijving gebruikt, mag dat natuurlijk. Veel plezier!

Omschrijvingen

- 1 rankt namen
- 2 snuif witsel
- 3 ulziem bias
- 4 u eindigde
- 5 bedongen
- 6 en zalen
- 7 'n eitje
- 8 hoest
- 9 kust
- 10 pok
- 11 sp

OPLOSSINGEN FEBRUARI 2019

Cryptogram

Horizontaal 1)

- Leeuwin 7) Kriskras 9) Vliegmaatschappij 12)
- Ara 13) Waterstofatomen 15) Hartenaas 16)
- Honingbij 18) Brandstoftekort 20) Overtreffende
- trap 22) Niesbui.

Verticaal

- 2) Eikel 3) Universele waarden 4)
- Inkomensladder 5) Bataljonsstaf 6) Abraham
- 8) Popmanager 10) Strafhof 11) Waslijn 14)
- Aardbeving 17) Inkjet 19) Ton 21) Eeuw.

Imaginaire woordenlijst

De eervolle vermelding voor de origineelste omschrijving bij de imaginaire woordenlijst is voor Kes Hoekstra: *Landsverlangen* - SP

De winnaar van de maartpuzzel 2019 is J. Boonstra uit Drachten.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 24 april 2019 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

